

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.844/2017/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Jászay Péter ügyvéd által képviselt **felperes neve(címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Magyar János ügyvéd által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti lakos alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. február 6. napján kelt 4.P.21.333/2016/5. számú – 6. sorszámon kijavított – ítélete ellen az alperes részéről 7. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és a nemvagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasítja.

Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft-ra leszállítja, ezt meghaladóan a felek elsőfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft másodfokú eljárási költséget, ezt meghaladóan a felek másodfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes az **(E)** Kft. ügyvezetője, aki a gazdasági társaság kintlévőséginek behajtásával bízta meg az alperest. A szerződés megkötését követően az alperes megbeszélést kezdeményezett a felperessel azzal a szándékkal, hogy a megbízási szerződést felbontsa, mert – megítélése szerint – sérült a szerződésben kikötött kizárólagossága. Az **(E)** Kft. fióktelepén 2014. március 13-án megtartott találkozón a peres felek, valamint a kft. gazdasági igazgatója vett részt. A mintegy 2 órán át tartó megbeszélésen a felperes vezető pozíciót betöltő személyekkel kapcsolatos politikai meggyőződésének is hangot adott. A találkozót a megbízási jogviszonyt érintő vita nem előzte meg, annak konkrét tárgyáról a felperesnek korábban nem volt tudomása. Az alperes a megbeszélésről a jelenlévők hozzájárulása nélkül hangfelvételt készített. A felek a megbízási szerződést megszüntették. Ezt követően köztük elszámolási vita alakult ki, mely miatt az alperes a **(város neve)**-i Járásbíróság előtt P.... ügyszámon keresetet terjesztett elő 1.600.288,- Ft tőke és járulékaik megfizetése iránt. A perben a bíróság jelen per alperesének indítványára a hanganyagot

meghallgatta. A felperes a lejátszáshoz korábban megadott hozzájárulását visszavonta, állítva, hogy a hangfelvétel nem egyidőben készült, nem folyamatos hanganyag.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes a hangfelvétel beleegyezése nélküli rögzítésével megsértette személyiségi jogát. Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság a jogsértéssel előállított hangfelvételnek és másolatainak megsemmisítésére, tiltsa el a további jogsértő magatartástól, valamint kötelezze 500.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére. Hangsúlyozta, a hangfelvétel tudta és beleegyezése nélkül készült úgy, hogy annak időpontjában a felek között semmilyen vita nem volt. Ugyancsak sérelmezte a hangfelvétel perbeli felhasználását, mivel – álláspontja szerint – a hangfelvétel tartalmának ismertetése is felhasználásnak minősül.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a megbeszélés időpontjában per valóban nem volt a felek között, a korábban megkötött megbízási szerződésből eredően azonban vita már igen. Megítélése szerint a felperes szerződésszegése már ekkor is fennállt, ezért az alperes kénytelen volt biztosítani magát arra az esetre, hogy ami elhangzik, az később ellenőrizhető legyen. Arra hivatkozva vitatta a hanganyag rögzítésének jogellenességét, hogy az állandó bírósági gyakorlat szerint az igazság kiderülése fontosabb társadalmi érdek, mint a felperes személyiségi jogainak megvédése.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével megállapította, hogy az alperes 2014. március 13. napján az **(E)** Kft. fióktelepén a felperessel folytatott megbeszélésről jogsértő módon rögzített hanganyagot. Kötelezte az alperest a jogsértéssel előállított hangfelvételnek és másolatainak megsemmisítésére, valamint 300.000,- Ft nemvagyonai kártérítés megfizetésére, míg egyebekben a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában rámutatott, a jogvita elbírálására a jogsértés időpontjából adódóan az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) rendelkezései az irányadók. Kifejtette, következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a hangfelvétel engedély nélküli elkészítése önmagában jogsértő magatartásnak minősül, amely már azzal megvalósul, ha a hangfelvétel készítése az érintett tudta és beleegyezése nélkül történik. A perben az alperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy a megbízója törvényes képviselőjével és gazdasági igazgatójával folytatott beszélgetés hanganyagának rögzítését vitás helyzet, illetve jogvita indokolta, aminek nem tett eleget. Lényegesnek tartotta, hogy a hangfelvétel elkészítése és annak bizonyítási eljárás során való felhasználása időben és történetiségben is elkülönül. Álláspontja szerint önmagában az, hogy a **(város neve)**-i Járásbíróság előtt folyó perben a felperes megváltoztatta a hangfelvétel meghallgatására tett nyilatkozatát, nem teszi bizonyítékként történő értékelését visszaélésszerűvé. Erre figyelemmel a keresetnek részben adott helyt, és a hangfelvétel visszaélésszerű rögzítése kapcsán alkalmazta az objektív jogkövetkezményeket, míg a sérelemdíj összegét – értékelve a jogsértés súlyát és jellegét – 300.000,- Ft-ban találta arányosnak és elégségesnek.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Megismételte az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát. Eszerint az aláírt szerződés rendelkezéseinek megszegése miatt kezdeményezte a találkozót, melyen megállapodás született a felek között. Mivel a megállapodást a felperes nem tartotta be, ezért kényszerült a **(város neve)**-i Járásbíróság előtt pert indítani. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem találta bizonyítottnak, hogy a felvétel rögzítésére egy vitás helyzetben került sor. Kiemelte, a régi Ptk. talaján kialakult egységes bírói gyakorlat szerint a személyiségi jogsértést kizárja, ha a felvétel készítésére, illetve felhasználására közérdekből kerül sor. Ennek a gyakorlatban szinte kizárólagosan felmerülő példáját azok az esetek jelentik, amikor a képmás és a hangfelvétel elkészítésének és felhasználásának célja annak bírósági vagy hatósági eljárásban bizonyítékként történő felhasználása. Nem lehet ezért a hangfelvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha az a

hangfelvétel felhasználójával szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés **részben alapos.**

A felperes keresetében tartalmilag személyiségi jogsértő magatartásként jelölte meg egyrészt a hangfelvétel beleegyezése nélküli elkészítését 2014. március 13-án, másrészt az elkészített hangfelvétel perben történő felhasználását. Az utóbbi magatartásra alapított kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította, mely rendelkezés fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért azt a másodfokú eljárás a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján nem érintette.

A hangfelvétel jogosulatlan elkészítésére alapított kereseti kérelem elbírálására az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) rendelkezései az irányadók. A rPtk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A 80. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. Lényeges azonban, hogy nem minősül visszaélésnek a hangfelvétel érintett beleegyezése nélküli készítése, felhasználása, amennyiben arra már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében, közérdekből vagy jogos magánérdekből kerül sor, feltéve, hogy a hangfelvétel készítése vagy felhasználása a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest nem okoz aránytalan sérelmet (BH2017.366.). Ennek megfelelően – a szabad bizonyítás elvére és az igazság kiderítéséhez fűződő közérdekre tekintettel – a bíróság vagy más hatóság előtt az érintett személy hozzájárulása nélküli felvétel is felhasználható (BH1985.57.) és a jogsértőt terhelő annak bizonyítása, hogy a hangfelvétel elkészítése nem volt visszaélésszerű (BH2008. 266. számú jogeset).

Jelen esetben nem volt vitatott az a tény, hogy a felperes a felvétel elkészítéséhez illetve felhasználásához nem járult hozzá, így a jogsértőt – azaz az alperest – terhelte annak bizonyítása, hogy a hangfelvétel készítése nem minősült visszaélésszerűnek, arra közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében közérdekből vagy jogos magánérdekből került sor.

Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy e bizonyítási kötelezettségének az alperes nem tett eleget, a perben csupán állította, hogy a felek között a felvétel készítésekor már vita volt a felperes állítólagos szerződésszegése miatt. A peradatokból sem lehet arra az egyértelmű következtetésre jutni, hogy közvetlenül fenyegető vagy már bekövetkezett jogsértés bizonyítása indokolta volna a hozzájárulás nélküli hangfelvétel készítését, ezért a személyiségi jogsértés ténye megállapítható.

A személyhez fűződő jogok megsértésének objektív, felróhatóságtól független szankcióit a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjai rögzítik, közülük az a) és d) pontok megfelelő alkalmazásával döntött az elsőfokú bíróság, amikor megállapította a hanganyag rögzítésében álló jogsértés tényét, valamint elrendelte a jogsértéssel előállított hangfelvételnél és másolatánál megsemmisítését. Ez utóbbi jogkövetkezmény azért is adekvát a jogsértés jellegével, mert a jogsértés felszámolása ebben az esetben csak a sérelmet hordozó tárgy jogsértő jellegétől való megfosztással, a hanganyag megsemmisítésével valósulhat meg.

Nem ért egyet ugyanakkor az ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával a személyiségi jogsértés szubjektív szankciójaként alkalmazott nemvagyonai kártérítés kapcsán.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A szabályozás módjából következően a nemvagyoni kártérítés alkalmazási feltételei több tekintetben azonosak a vagyoni kártérítésével. Így elengedhetetlen a jogsértő magatartás és a kár közötti oksági kapcsolat, mint ahogy az általános vagy különös kártérítési normák elvárásait kielégítő felróhatóság léte is, valamint szükséges, hogy a kárt okozó magatartás valamely személyhez fűződő jog megsértéséből származzék. A kártérítés általános feltételei közül a negyedik nélkülözhetetlen elem az immateriális hátrány, mint kár bekövetkezése. A nemvagyoni kártérítés lényegében nem más, mint kárpótlás az elszenvedett sérelemért. Mértéke ekként a jogsértés súlyához igazodik, amelyről a bíróság mérlegeléssel dönt.

A perbeli esetben jogsértő magatartásként kizárólag a hangfelvétel engedély nélküli elkészítése volt megállapítható, amellyel okozati összefüggésben azonban az ítéletábra álláspontja szerint a felperes immateriális hátrányt nem bizonyított. A rendelkezésre álló peradatok szerint a hanganyag kizárólag a polgári perben, célhoz kötötten, bizonyítási céllal került felhasználásra, azaz szűk körben, bírósági eljárásban, melyben a résztvevőket titoktartási kötelezettség terheli. Egyéb jogsérelmet pedig maga a felperes sem állított. Immateriális hátrány, mint kár hiányában viszont nemvagyoni kártérítés megfizetésére való kötelezésnek nincs helye. Ebből a szempontból a felperes feltételezései, hogy milyen következményekkel járhat, ha szélesebb körben nyilvánosságra kerül a felvétel, nem kaphat szerepet.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a nemvagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasította.

A részbeni megváltoztatás miatt az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét a lerótt eljárási illeték 50 %-ának megfelelő mértékre leszállította, ezt meghaladóan pedig megállapította, hogy a peres felek eljárási költségeiket maguk viselik (Pp. 81. § (1) bekezdés).

Az alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért kötelezte az ítéletábra a felperest az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték 50 %-ának megfizetésére másodfokú eljárási költségként, míg ezt meghaladóan a felek másodfokú eljárási költségeiket szintén maguk viselik.

Szeged, 2018. április 12.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró